

: Posamezna številka 6 vinarjev :

"JUTRO" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtno K 5.—, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Franciškanski ulici 8. Dopolni se pošiljajo uredništva, naročnina upravnistva. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopolci se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vsta 15 v, osmerice, poslana in zahvale vsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti anamne. — Telefon številka 303.

Srečna Ljubljana.

Ljubljana je vkljub temu, da se je imenovala bela — ali morebiti zaradi tega, ker je bila bela — postala ljubljenska klerikalcev. Tekom let so ji klerikalci izkazali razne usluge in jo po svojih močeh proslavili po vsem kulturnem svetu. Sedaj oznanja celo avstrijsko časopisje, da so blagovili klerikalci sklenili, da osrečijo prihodnje leto Ljubljano s slovanskim katoliškim shodom. Ker je slovenskih klerikalcev premalo, bodo povabili onih par svojih čeških tovarišev, nahujskali bodo Poljake in povabili bodo hrvaške katoliške dijake, da jim pridejo v Ljubljano. Tako bo Ljubljana prihodnje leto doživela katoliški dan prve vrste, tresli se bodo nje zidovi in slovenska srca bodo trepetala pred klerikalno silo. Cvet vsega shoda bo seveda čukarija, ki jo bodo segnali z vseh krajev mile slovenske domovine.

Klerikalni in drugi listi trdijo, da so pripravili za ta slovanski katoliški shod že sedaj v polnem teku.

Ni namen naših vrstic, da bi kakorkoli govorili proti shodu, ki se bo vršil šele čez eno leto. Prav pa je, da govorimo o shodu, ker je ta shod v ozki zvezi z vsem, kar so klerikalci doslej storili proti Ljubljani.

Da bi Ljubljana ne bila napredna in slovenska, so klerikalci spravili v mestni zastop sedem Nemcev; s tem so oskrnili njen narodni značaj. Naprednega značaja ji niso mogli vzeti, pač pa so hoteli s slovanskim katoliškim shodom pritisniti pred celim svetom Ljubljani — klerikalni pečat, češ da je to najprimernejše mesto, kjer naj se vrši slovenski katoliški shod. Tu se jim je zdelo najprimernejše pokazati, kako zmaga je — klerikalizem.

Ni se treba nam nad tem razburjati, treba je o tem premišljati. Resnica je, da ni danes noben narod v Avstriji tako klerikalen, kakor slovenski, da nima noben toliko klerikalnih poslancev, in tudi nobena slovenska prestolnica nima v svojem občinskem zastopu toliko Nemcev in klerikalcev kakor Ljubljana, ki je bila doslej čisto slovensko mesto. Resnica je tudi, da bi noben narod ne dopustil takega izdajstva nad svojim glavnim mestom, kakor so si ga dovolili slovenski klerikalci.

In to svoje slavno delo hočejo klerikalci proslaviti s slovanskim katoliškim shodom. Srečna Ljubljana! Srečen slovenski narod! Od vseh strani slovenskega sveta se bodo dvignili ljudje, o katerih govori vsak narodno čuteč človek, kaj je nekoč govoril Rimljan: "hic niger est, hunc tu, Romane, caveto," (ta je črn, tega se boj, ti Rimljan).

Nune in menihi se bodo spustili na božjo pot na slovanski shod v Ljubljano. Duhovni gospodje vseh vrst in redov, klerikalni poslanci in njihovi podrepaniki se bodo posedli v I. in II. razred brzovlakov in vse to

pojde v Ljubljano na slovanski katoliški shod. Z njimi pa tisoče romarjev, romaric, čukov, orlov, agitatorjev itd. itd. Vse to pojde v Ljubljano na slovanski katoliški shod. Srečna Ljubljana, srečni slovenski narod! Kar zagrnilo se bo od vseh strani, črne jate bovo zakrile solnce.

In kaj bo potem? Velik shod v Ljubljani. Tam bodo govorili tako: Dolgo zaželjeni dan je prišel. Dolgo nismo mogli prodreti nikjer: na Češkem so sami husiti, svobodomiselnici in Masarykovci; tam je s klerikalizmom slaba.

Na Moravi je boljše: tam je Velehrad, Olomuc, škof Bauer, tam je boljše; toda Stransky nam je skazil veselje. Na Poljskem so tla ugodna, toda Poljaki so preveč narodni, da bi bili klerikalni, zato tudi tam ni nič. Na Hrvaškem se ni grozdje zrelo; sicer smo se potrudili, pa Štipa Radić nas je potegnil in Frankovci tudi niso zanesljivi. Preostala je torej samo zvesta slovenska zemlja, ki je lahko združila v sebi klerikalni slovanski svet. In Ljubljana, ki vidi našo moč, bo prvo klerikalno slovansko mesto.

Tako bo torej čez eno leto. Priprave so v polnem teku. Srečna Ljubljana, srečni slovenski narod.

Ni danes časa, da bi premišljali, v kakem razmerju so med seboj: katolicizem, klerikalizem in slovanstvo. Drugo je, na kar opozarjamo. L. 1913. je petdesetletnica ljubljanskega Sokola in to leto se vrši veslovanski sokolski zlet v Ljubljani.

Delajmo v društvi in doma na to, da bo to leto za našo slovensko napredno in sokolsko idejo — leto slave in zmage. To bo najlepši odgovor na katoliški slovanski shod v Ljubljani.

Črtice iz polpretekle debe. — Petindvajsetletnica Ciril - Metodove podružnice v Postojni.

(Postojna. — 1886. — Liechtensteinov šolski predlog v Postojni. — C. kr. okrajni glavarji in dekan Ciril-Metodovi.)

Po bliskovo drda brzovlak skoz nedogledne Windischgratzove gozdove, kjer neusmiljeno in brez strahu pred gozdnim zakonom gospoduje sekira. Svež jutranji zrak, poln planinske vonjave, sili v vozove. Zdjaci se že posveti starodavni Sovi in že nas pozdravlja prijazni pogled na kraško središče — Postojno. Dva lepa kapnika in lična peronska restavracija nam pričata, da smo v postojnski postaji, važni za tujski promet. V močnem polkrogu se zdaj pomika vlak ob robu piske ravnine. V jutranjem solncu nas vabijo impozantne stavbe postojnske ...

"Čudovito krasno!" — se oglasi poleg mene stoječi tujec. Oba navdušena za nad- in podzemsko čare na-

šega Krasa sva se spustila v živahen razgovor. Moj sosed je bil že v Postojnski jami. Hvalil pa je tudi postojnsko poletno podnebje, s kojim se more ponašati malokatero letovišče. Bil je že v vseh znamenitejših slovenskih krajih in kot Čeha ga je nekaj tu prav posebno ljubo dirnilo: Povsod drugod se je nemštvo ugnezdilo. V zameno za svoj denar se tujec ne zadovolji le z naravnimi krasotami, on se vsiljuje tudi kot podjetnik in stalni prebivalec. V Postojni pa se je narodna zavednost ohranila, kakor v nobenem slovenskem kraju, ki je deležen mednarodnega prometa. Napram tujcu prijazni spoštujejo njegovo narodnost, a svojemu narodu so zvesti, — tega Postojncem ne bo noben pameten tujec zameril. Zato pa le vedno naprej tako, da ostane lice postojnsko čisto slovensko, ves promet pa v domačih rokah!

Postojanci tedaj nimajo strahu, da bi ne podpirali narodnih društev. Mimo "Citalnice", ki obstoja že 43 let, "Gasilnega društva", ki je pravkar praznovalo 30letnico ter strokovnih društev je podružnica "Družbe sv. Cirila in Metoda" najstarejše društvo. 25 let deluje z neznatnimi presledki ta pridna podružnica. In stalnost je včasih boljše lastnost kakor hipni ogenj, ki je ugasnil.

Leto 1886. je prineslo tedaj komaj enoletni "Družbi sv. Cirila in Metoda" obeh podružnic. Leto 1884. so v Postojni za vselej pomedli nemškustarstvo iz občine. Ni čuda, da se je še bojne navdušenja razgreta nova narodna trdnjava radostno oklenila Ciril-Metodove ideje. Dne 18. julija 1886. je bil pri Vičiču "začasno — ustanovni zbor," ki mu je predsedoval kaplan Ivan Lavrenčič (sedaj dekan in deželni poslanec v Kamniku), zapisnikar pa je bil odvetniški kandidat dr. Schegula (zdaj odvetnik in župan v Novem mestu). Ze do tega dne se je oglašilo 18 ustanovnikov in 42 letnikov, kar je zbor na znanje vzel "z glasnim veseljem". Izbrali so prvo-mestnikom župana Frca Vičiča (†), namestnik je bil kaplan Lavrenčič, tajnik Schegula, blagajnik učitelj Jakob Dimnik (zdaj šolski vodja in občinski svetnik v Ljubljani), namestnik pa France Padar, gozdni uradnik (†, bil je zelo delaven v vseh društvi) in Josip Lavrenčič (tovarnar v Postojni). Vlada je pravila vzela na znanje že 13. avgusta, 11. septembra je glavarstvo izdalo uradno potrdilo, 29. septembra pa se je vršil prvi redni zbor. Podružnice se je oklenilo vse meščanstvo in uradništvo. Med 24 ustanovniki tedaj nahajamo med drugimi: Gaspari Ferd. (zdaj veterinarski nadzornik), Globočnik Anton, c. kr. okrajni glavar (zdaj vladni svetnik v pokroju na Dunaji), Einspieler Tomaž, c. kr. sodni adjunkt (zdaj svetnik v p. v Ljubljani), dr. Pitamic Ivan, odvetnik v Postojni (†), dr. Zbašnjik France, tedaj pri glavarstvu (zdaj pri dež. odboru), doma-

čini Jurca Fran, Alojz Kraigher (†), Franc Vuttin (†) in seveda vsi mladi Lavrenčiči, ki so tedaj stali sredi hudega narodnega boja v Postojni.

V prvem letu je marljivi blagajnik Jakob Dimnik mogel ugodno poročati: zbralo se je 338 fl. 05 kr, kar je za tedanje razmere več kot danes 3-krat toliko. (Konec.)

Iz slovenskih krajev.

Iz Zgornjega Kašlja. Dne 27. avgusta se je vršila pri nas velika slavnost, združena z blagoslovljenjem novega "Gasilnega doma". Slavnost je uspela naravnost sijajno. Obiskala so nas razna gasilna društva: iz Ljubljane, Most, Štepanje vasi, Bizovika, Šiške, Ježice, Vevške tovarne, Dol. Beričeva, Dolskega in Domžal. Domače gasilno društvo je sprejelo goste kar najpriskrnejše pred "Gasilnim domom". Pri tej priliki bodi izrečena vsem gostom, ki so nas posetili, posebno pa g. načelniku Josipu Turku iz Ljubljane, g. Dachs, g. županu Dimniku in g. župniku iz D. M. v Polju najpriskrnejša zahvala. Na svidenje! — Odbor.

Iz Sostrega. V nedeljo ob 4. uri zjutraj je nenadoma zbruhnil požar v Sostrem pri Sv. Lenartu. Ogenj je nastal pri posestniku Martinu Ovnu. Pogorela je šupa, pod in vse gospodarsko orodje. Na pomoč so prihitela gasilna društva iz Zg. Kašlja, Zaloga in Bizovika. Po hudem naporu se je vsem skupaj posrečilo kmalu omejiti ogenj in tako tudi vas obvarovati pred večjo nesrečo.

Iz Žirov. Jako olikani ter izobraženi so udje Katoliškega izobraževalnega društva v našem kraju, posebno pa oni, ki reflektirajo na kaka višja mesta pri različnih odborih. N. pr. za predsednika abstinentnega društva, za kak županski stolec, za kako mesto načelnika pri gasilnih društvih itd. To oliko je pokazal dne 28. avgusta posebno mizar Erzenožnik (pravijo mu tudi "tišlar z luže"), ki se vedno rad prepira in neprestano zabavlja. V ponedeljek se je nahajal na Uršaku v gostilni pri Janezu, kjer je postal tako nasilen, da se je hotel pretepati s hišnim gospodarjem. No! našel se je mož, ki je nasilneža postavil pod kap, kamor spada. In taki ljudje hočejo biti člani Katoliškega izobraževalnega društva, taki ljudje hočejo nositi gasilsko obleko in delati z njo parado v cerkvi. Radovedni smo, kaj bo rekel novi logar, ko se bo prepričal, kake zavje ima v svojem logu. Mislimo, da ne bo preveč ponosen nanje.

Iz Logatca. V nedeljo, dne 27. avgusta so neki fantiči iz Blehove vasi ob cesti na Brodu napadli nekega 50 let starega delavca ter mu zadali nad levim očesom približno 5 cm globoko rano. Poškodovali so mu tudi desno roko in levo nogo. Revež je bil malo pijan in radi tega tudi siten.

Najbrže se je sporekel s fanti, ki so ga konečno pretepli. Moral si bo precej časa celiti rane, fantiči pa sedeti. Izobrazba kje si?

Uboj. V ponedeljek je prišel v Logatec neki 24 let stari pek iz Kranja, ki je pred nekaj časa služil tukaj v Logatcu. Prišel je obiskat znanca, ali pa iskat službe. Zvečer se je ustavil v gostilni gosp. Jelenca na Brodu, kjer je spil nekaj pijače. Okrog 10. ure pride v gostilno več fantov, ki so pričeli tako razgrajati, da so jih drugi gosti morali vreči skozi vrata. Za plačilo so nato razbili steklo pri vratih. Kmalu za njimi je odšel tudi imenovani pek, ki je bil že precej vinjen od žganja. Drugega dne so ga našli orožniki kakih 300 korakov od gostilne napol mrtvega ob cesti. Naložili so ga na voz ter peljali k zdravniku. Toda nesrečnega ni bilo več pomagati. Vsaka pomoč je bila izključena. Umrl je že čez par ur. Orožniki pridno poizvedujejo po hudodelcih. Pričakovati je, da ne bodo ušli rokam pravice.

Iz Dobropolja. Vsi svetniki dobropoljski. — III. — Tretji naš svetnik pa nima debele glave, pač pa tembolj kosmate možgane. Lep je še sedaj, dasi ima že precej tednov, mesecev in let preprijetnega zakonskega življenja za seboj. Gosti lasje in naravnost klasično lepa brada krasi njegov lepi obraz. Vem, da marsikateremu dekletu zatrepeta srce, kadar se ji kopljejo oči v lični krasi našega liberalnega abstinenta in svetnika na tretjem mestu dobropoljskih klerikalnih nebes. Ta mož s svetniško zarjo okoli svoje bučice je prišel pred nekaj leti v naše lepe loge, polja in gorice učiti velike in majhne otroke različne umetnosti. Izprva se še ni zavedal prav popolnoma, da je prišel v klerikalna nebesa. Zato pa je še deloma posvečal vse svoje skromne moči svoji pravi nalogi. Toda kmalu so ga omamila vživanja različnih nebeskih razveseljevanj, da je okajen vsled prevelikega vživanja jel krčati ter se peteliniti na tujih tleh. Mož je bil v začetku še dokaj uljuden in sposoben. Toda danes je mož aroganten, prevzet in poleg tega še zelo voden in docela slab gospodar. Nočem stikati po njegovih žepih in tudi ne po njegovih zasebnih sobah, ker to mene nič ne briga, pač pa me praska po jeziku, ker kriči javno. Ta naš svetnik ima opraviti namreč zelo veliko z vzgojo otrok, svojih in tujih. Ta mladina mu mora biti zelo pri srcu, ker se spreha dannadan po šolskih stopnicah in okrog šole velika množina raznovojnih in prav dobro rejenih piščet, jarcic in petelinčkov. In človek mora biti zelo previden, da se ne spodtakne ob kaj kurjega, če ga vodi pot ravno po šolskih stopnicah, ki se milo ozirajo po metli, krtači, milu in vodi, ali pa okrog šole. Tudi mladica prešičjega plemena bele barve in ne vem, katere pasme, sem videl brezskrbno skakati okoli šole. Ne vem sicer, kje

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

— Jutri morava biti z Bianco že daleč od Benet.

To je bil njegov zaključek.

Ko je sam pri sebi določil vse podrobnosti, je kardinal legel in zaspal. Silil se je spati. Ukazal si je pozabiti vse navste, samo da bi par ur spanja osvežilo njegovega duha in pokrepčalo njegovo telo po prečuti noči. In mož je imel samega sebe tako v oblasti, da se mu je posrečilo zaspati globoko spanje. Toda po naravnem pojavu, ki ga opažamo neredkoma se je zbudil ob ravno tisti uri, ki jo je bil napovedal svojemu slugi. Pravkar je bil oblekel domačo obleko, ko je sluga potikal na vrata in naznanil, da je policijski načelnik Džennaro že tu.

Kardinal je sprejel policijskega načelnika s smehljajem na spočitem obrazu.

Ponudil mu je sedež in ukazal, naj pokličejo njegovega tajnika.

— Saj dovolite, kajnega? je vprašal ljubeznivo.

— Kakor veleivate, prevzvišeni, je odgovoril Džennaro.

Kardinal si je dal predložiti listo onih, ki so prosili za avdijenco.

— Izvolite jim povedati, da sprejemam šele jutri, je dejal. Sicer pa, je dodal, prebira je listo, recite gospodu župniku pri Svetih Anđeljih v Rimu, da ga prosim, naj pride v nedeljo po veliki maši k meni na obed. Poleg tega naznanite gospodom dekanom in vikarjem beneškim, da jih prihodnji teden iznenadim z nadzorovalnim obhodom, ki se začne v terek in konča v petek; obveščam jih naprej, da si lahko pripravijo prošnje, ki mi jih hočejo predložiti. In ne pozabite, da imam prihodnji petek pridigo v navzočnosti njegove doževske visokosti, skrbite, da se pripravijo sedeži, ki služijo v takih slučajih za doža in njegovo spremstvo.

Tajnik si je zabeleževal vse, kar je kardinal govoril. Bembo

je govoril počasi in s preudarkom.

— No, je zamrmral naposled sam pri sebi, ali je to vse?

Da, zdi se mi, da je vse za prihodnji teden.

Odslovil je tajnika.

— Mnogo posla boste imeli prihodnji teden, je izpregovoril zdajci Džennaro s takim tonom, da je Bembo vtrepetal.

Obenem je zapazil, da policijski načelnik upira oči v njegovo roko, ki je bila obvezana s platnom; odkril jo je brez vznemirjenja in odgovoril:

— Res da, dragi gospod; in zdi se mi, da me čaka v naslednjem tednu še več skrbi. Toda ne pritožujem se, v kaj naj porabim svoj čas, ako ne v to, da vršim dolžnosti svoje službe v blagor vseh in v slavo božjo? Saj še kljub temu pastir ni varen pred napadi volkov.

— Prevzvišeni hoče govoriti o drznem napadu, ki se je izvršil sinoči na vašo palačo?

— Da, tako je. Kaj mislite vi o tem dogodku? Dal sem vas poklicati, da vas vprašam o vašem mnenju.

— Jaz menim, da je ta dogodek tem važnejši, čim se je izvršil skoraj istočasno z nekim drugim dogodkom, ki ga vaša eminenca doslej gotovo še ni izvedela, in mu bo sledilo nekaj, kaj se utegne zgoditi prav, prav kmalu.

— Kaj hočete reči? je vprašal Bembo z zamolklim mirom.

— Dogodek, ki ga imam v mislih, je ta: pravkar so našli v kanalu dve trupli, zapleteni v objemu, ki ga smrt ni mogla razvozlati. Eno truplo je bilo žensko, drugo možko. Ženski je bilo ime Juana. Ali to ime ne obuja vaši eminenca nikakih spominov?

— Ne, je dejal Bembo odkritosrčno, začuden nad tem vprašanjem.

— To žensko, je nadaljeval nato Guido Džennaro, smo nadzorovali dolgo časa, nato pa je nenadoma izginila, dočim smo mi zadobili prepričanje, da je skrivaj služila spletkam sinu prejšnjega doža.

— Rolanda Kandiana! je vzklil kardinal zamolklo.

— Da, njegovim. Vaši eminenca ne bo neznano, da se še ni odrekel upanja, doseči nasledstvo svojega očeta... A spoznali smo tudi možko truplo. Bilo je nekega bivšega bandita,

ki je bil po jako izvanredni milosti, ki se ji je marsikdo odkrito čudil, nedavno imenovan za poročnika pri beneških lokostrelcih.

— Sandrigo!

Kardinal je izustil ta vzkriz s pravcato grozo. Da bi se radoval pogina tako nevarnega tekmeča, mu niti ni prišlo na um. Vztrepetal je strahu. Kajti smrt Sandrigova, brez vsakega dvoma delo Rolandovo, ki mu je prorokovalo njegovo lastno.

Policijski načelnik se je nasmehnil.

— Znano mi je, da je storil državi par važnih uslug nič drugega.

Zamislil se je za nekaj hipov in dodal nato:

— Sandrigo je bil torej umorjen!

— Tega nisem rekel vaši eminenca; tnda uganili ste prav. Truplo poročnika — ker je pač bil poročnik! — je imelo v prsih globoko zadržo bodalo. Zdi se, da tisti, ki mu je zadel ta sunek, ni vajen izgrešiti svoj cilj!

Bemba je stresel mraz.

— In kam se obrača sumnja? je vprašal.

— Ljudje sumijo, ali bolje rečeno, jaz, ki je moj poklic, da jasno gledam v vseh skrivnostnih zadevah, sumim, da je tista Juana zvalila Sandrigo v zasedo, in da ga je umoril Roland Kandiano.

— Toda ona sama?

— Ona sama je poginila morda zato, ker je zagrešila kaj drugega. Toda zdi se mi, da moja poročila razburjajo domišljijo vaše eminenca mnogo bolj, nego mi je povesči.

— Ne, ne!... Nadaljujte... To pač razumete, da take grozote lahko razburijo človeka, ki je tako miroljuben kakor jaz...

— Toda govorili ste še o nekem drugem dogodku...

— Takoj. Obvede trupli so našli v kanalu, kakor sem vaši eminenca že povedal. Nedaleč odondot pa so dobili tudi prevrnjeno gondolo; lepa gondola, bogme da.

— To je nedvomno gondola, v kateri sta se nesrečnika vozila?

— Morebiti! Jaz sem jo spoznal takoj. Bila je praznična gondola neke ženske, o kateri je vaša eminenca nemara že slišala govoriti in ki bi me bilo sram, če bi na tem kraju ušlo njeno ime.

Pisarna-UNIVERSAL-agenture

: M. MULLEY :

inda, uredi in založi edini popolni slovenski

za Kranjsko, Koroško, Spod. Štajersko in Primorsko.

Važno za inserente.

vzreja to živalsko mladino, ali v kleti, ali v straniščih, le toliko mi je znano, da nima nikakih podzemeljskih priklon ali prostorov, ki bi bili primerni za bivanje gori omenjene mladine. Nič ni zato, če si človek drži ter vzreja takšno mladino, ali prostore se mora imeti za to. Kajti Dobrepoljčani so postavili šolo za svoje otroke, ne pa za kurje in presilje potomce. Vprašam slavno javnost, je-li dovoljeno, imeti kurjo zalego brez kurnikov, in pujske brez svinjakov v poslopju, ki je namenjeno potomstvu človeškega rodu? Mislim, da tudi klerikalcem ni vse dovoljeno, pa če so prav v dobrepoljskih nebesih. In zadnjič ste imeli popolnoma prav, da ste pisali o zanemarjenosti vzgoje naše mladine. Temu našemu svetniku leže na srcu le klerikalne pesmi, katere piska Marijinim hčeram in sinovom na abstinentne, čukarske in Slomškarske harmonike, da je kaj. Vse to pa združuje v zahvalni pesmi kot organist na cerkvenih orgljah. In to dobro nese, a da tudi mnogo, mnogo posla. Nekaj bi pač prepustil četrtemu svetniku, katerega hočem naslikati prihodnjic, in ki ima veliko več prostega časa kakor on.

Iz Žužemberka. Neke posebne vrste gostilniške obrti izvršuje tukajšnji gospod Franc Valant. Podobna je hudourniku, le s to razliko, da pride ta na dan ob velikem deževju, gospod Valant pa izvršuje svojo obrt le v veliki vročini kakor vlada sedaj in le po par dni na leto, baje po nasvetu nekega gospoda iz Novega mesta, s katerim se gospod Valant tiče in to tudi tedaj le radi tega, da ne izgubi obrti. Gospod Valant poseduje gostilniško obrt že več let, vendar je pa ni še sam nikoli izvrševal, jo prenaša iz ene hiše na drugo, išče najemnikov in je prišel šele sedaj do prepričanja, da mora v svoji hiši narediti ekstra sobo za boljše goste, vsled česar je bil primoran kovaško obrt opustiti. Smo pač radovedni, ako je c. kr. okr. glavarstvu v Novem mestu znano, da gosp. Valant kar po celo leto dni ne izvršuje svoje obrti in mora šele sedaj urediti prostore, akoravno je to protipostavno in osobito, ker imamo pri nas baje že itak preveč celo takih gostilniških obrti, ki se redno izvršujejo.

DNEVNE VESTI.

Nekaj naravnost nezasišlanega je včerajšnja konfiskacija našega lista. Mi smo ponatisnili dobesedno, ne da bi kaj izpustili ali kaj dodali, prvo notico med „Raznoterostmi“ iz sedme številke letošnje slovenske „Svobodne Misli“ (str. 112), ki ni bila konfiscirana in si torej ono v včerajšnjem „Jutru“ konfiscirano notico vsak lahko s mirno vestjo prebere v zadnji nekonsciscirani slovenski „Svobodni Misli“. Slovenska „Svobodna Misl“ se tiska namreč v Pragi, in praški državni pravdnik jo cenzurira, pa ta mož, ki gotovo tudi vpoštevata naše zakone in gotovo tudi ve, kaj bi utegnilo škoditi „javni morali“, „javnemu miru“, „javnemu redu“ in drugim takim nedotakljivim stvarim, ni našel poudarka, da bi bil ono notico konfisciral. Zakaj ne? Na vsak način zato ne, ker ni idijot in zelot. O tej značilni konfiskaciji bomo seveda še govorili. Za zdaj izražamo samo opravičeno nado, da tiskovno sodišče te nezasišlane konfiskacije ne bo potrdilo — če se namreč noče prav grdo blamirati. Kajti kar je dovoljeno slovenskemu občinstvu brati v „Svobodni Misli“ že od začetka avgusta, mu bo pač dovoljeno brati tudi v „Jutru“.

Ljubljanski državni pravdnik ni samo skrajno omejen, ampak tudi

skrajno hudoben človek. To nam kažejo vse konfiskacije zadnjega časa. List senam zapleni v zadnjem trenutku, ko je cela naklada že natisnjena in deloma že na pošti. Samo zato, da se nam napravi s konfiskacijo čim večja škoda. Ali pa je slavn gospod državni pravdnik tako proketo zanikern in len, da se mu „Jutra“ ne ljubi brati pred sesto uro? Na noben način ne bomo trpeli, da bi nam državni pravdnik ali iz hudobije ali pa iz lenobe škodo delal.

Ljubljanski državni pravdnik je dobil za včerajšnjo konfiskacijo „Jutra“ od ljubljanskega škofa zagotovilo, da mu bo papež v kratkem poslal red „Pro ecclesia et pontifice“. Cestitamo!

Predzgodovinski piskrarji in moderna slovenska umetnost. Zanimivo je opazovati klerikalce v prizadevanju, potegniti se iz zagate, v katero so zašli s svojo „umetniško“ polemiko. Njih uničevalni namen je bil predčasno odkrit in to jih je zadelo do kosti. Zavedajo se, da je njih kulturni nimb na umetniškem polju razkrinkan, kar jim je najhuje. Sami sebe ne morejo z lastno učenostjo izrezati, na pomoč kličejo uradni list, ki je prinesel obžalovanja vredno oceno blejske razstave in ki se odlikuje z veliko ignoranco kritika na umetniškem polju. Sami ne morejo povedati nič gotovega, ker jih je sama konfuznost; Na enem mestu kopičijo zasramovanja in blujejo žveplo na upodabljajočo slovensko moderno, na drugi jo hvallijo in se ji slinijo. Kje je tu poštenost, kje resnost! Torej v zadnjem trenutku šele je obsenčil klerikalce pravilni duh; gosp. Jakopič je izmed najmodernejših in vendar so ga klicali v „Umetniški svet“. Moderni so po njih sodbi mazaki, g. Jakopič barbar in klicali so ga vendar. To ni hvalščina, kaj ne! — O njih loncih in štrkljih in o drugem pa še sledi. Iz njih omake klerikalcev ne bomo pustili tako zlepa!

Klerikalna cunjja včeraj zopet njerga, da na izpolnitev liberalnih obljub čakajo še danes med drugimi tudi Barjani, ki trpe vsled pomanjkanja vode, kar je je, je nepitna in zdravju škodljiva. Pravi: Barjani magistrat že leta in leta prosijo, da bi se napeljala voda. Hribar in Tavčar sta jim na raznih shodih to obetala, izpolnila pa nikoli. Tako „Slovenec“. Ko je bil pred občinskimi volitvami javni shod pri Marenčetu na Dolenjski cesti, so se temu predlogu klerikalci smejali in na tem shodu se je oglasil k besedi strasten agitator klerikalne stranke Šmuc ter dejal: mi Barjani ne potrebujemo vode iz Ljubljane, je imamo toliko, da jo damo še vam. Tako se je odrezal klerikalni Šmuc, ki je bil menda plačan zato. In da se ne more sedaj voda napeljati na Barje, je kriva klerikalna stranka ali S. L. S., ki zavira delovanje občinskega sveta s tem, da je vložila protest proti občinski volitvi s pomočjo naše pristranske deželne vlade. Barjani pa naj se zahvalijo Peganu in njegovim stranki, da se ne more vodovod na Barje uresničiti, in Šmuca naj vprašajo kakšnega mnenja je sedaj.

Klerikalni agitator na delu. Kaj vse se zgodi v lepi beli Ljubljani! Včeraj dopoldne je pil klerikalni agitator Antončič s starejšim gospodom v italijanski kuhinji pri Maliču. Prav dobro sta se imela. Stari gospod je bil vesel, da je imel primerno družščino, ker je Antončič že mnogokrat imel priliko, da je bil za klerikalne denarje dober družabnik pri pijači in na drugi strani je bil Antončič tudi zadovoljen, da je zastojni pil, zato kakor rečeno, sta se dobro razumela.

Toda Antončič ni bil še zadovoljen. Ko je gospod odšel nekam po svoji potrebi, ga je Antončič spremljal in se je zanimal baje za vsebino njegovih žepov. To gospodu seveda ni bilo po volji, ker je videl v takem ravnanju ne le vrhunec klerikalne nehvalečnosti, ampak tudi prestopok proti zakonu. Zato se je lotil svojega vinskega tovariša Antončiča in je dal poklicati policijo. Stražnik, ki je prišel na mesto, je vzel cel dogodek na protokol, Antončič pa je takoj previdno pobegnil in je zapustil svojo družbo, ker delo ni šlo prav izpod rok.

Novo slovensko nasilstvo. Nekaj nečuvenga je zagrešila ljubljanska policija, kakor poroča „Graz. Tagblatt“. Ukazala je Ljubljancem na ljubo, da se morajo prelepti frankfurtske zastave, ki so bile naslikane na reklamnih lepakih za takozvano „Grazer Herbstmesse“. „Tagblatt“ povdarja, da je to popolnoma gospodarsko podjetje, ki je vsakemu pristopno. Ampak gospodje v Gradcu bi morali zato vedeti, da s frankfurtskimi zastavami ne bodo privabili Slovencev v Gradec. V Ljubljani ni mesta za nemške zastave. Vprašamo graške nemškatarje, ali bi oni trpeli na vogalih ulic slovenske zastave. Kakor se posoji, tako se vračuje. Ljubljana je slovenska in zato tudi nikdar ne bo trpela v svoji sredi nemškatarskega izživljanja.

Razmere pri ljubljanski policiji. Pri ljubljanski policiji so postale v resnici naravnost skandalozne razmere, odkar nimamo občinskega sveta Lauter in Jančigaj pometata s stražniki, kakor s kakimi hlapi. Kakor čujemo, je naznanil slavn Lauter dne 27. avgusta vsem provizoričnim stražnikom, da lahko odidejo kadar hočejo, če ni za nje. To je tako nečuvna impertinenca, da si večje ne moremo misliti, najmanj pa bi je pričakovali od Lauterja. Take surovosti se zamore znebiti v svoji ošabnosti samo kaka puha glava. Odlični Lauter je tudi ukrenil, da se od sedaj naprej stražniki ne smejo na cesti z nikomur zgovarjati. Ta „kunska“ odredba se res ni mogla poriditi drugje, kakor v Lauterjevi glavi. Ja g. Lauter! Povejte nam vendar, kako si to mislite. Torej! Če pride v mesto kak tujec in se v svrhu orientacije obrne za informacijo na stražnika — kar je najbolj enostavno — mora stražnik stati pred njim kakor pajac ali mutec. Če misli Lauter, da bo s tem udušil ves smrad, ki se razširja od gotove strani iz policije po ulicah, se proketo moti. Smrad nam ni treba vohati pri policiji, ker ga zvo-hamo lahko drugje. To naj si Lauter zapomni! Mi bi temu možakarju svetovali, da ravno on odstopi lahko kadar hoče, kajti takih „kunskih“ glav kakor je on, je povsod dovolj na razpolago. Pa seveda stražniki morajo za svojo ekscentrično plačo — 75 K — vrh tega še vse pogoltniti in molčati kakor grob. Zato pa mi ne bomo molčali!

Šulferajnski šolski vodja radi neznanja nemščine odstavljen. Kaj takega se menda še ni nikdar zgodilo. Kajti „Südmarch“ in „Schulverein“ dogovorno nastavljata na svojih pomnečevalnih ljudskih šolah po slovenskih deželah za učitelje skoro same Slovence — seveda nemškatarje — da tako lažje izvršujeta germanizacijo slovenskih otrok. Na šulferajnski šoli v Ciršaku pri St. Ilju v Slov. goricah na Spodnjem Štajerskem pa se je pripetil slučaj, da je „Šulferajn“ odstavil šolskega vodjo radi neznanja nemščine. Ta nesrečni nemškatar se imenuje Martin Bresnik (Breznik). Revez je sicer navdušen nemškatar in kot tak kakor nalašč ustvarjen za kakega šolskega vodjo na

„šulferajnskih“ šolah, vendar pa ima to smolo, da ne zna nemškega jezika. Radi tega je bil sedaj odstavljen kot šolski vodja. Na „šulferajnskih“ šolah je res vse mogoče. Mogoče pa bodo ga sedaj nastavili na Pragerskem ali pa v šulferajnski šoli v Šiški, kjer so prosta mesta. Saj je naravnost izborna moč!

Jurčičeva tridesetnica. Kakor slišimo, se pripravlja za dan 8. septembra na Muljavi, v rojstnem kraju Jurčičevem, v spomin tridesetletnice smrti našega prvega romanopisca velika veselica s igro „Deseti brat“. Ker bo to leto prva in menda edina Jurčičeva slavnost, in še povrh v rojstnem kraju Jurčičevem, je pričakovati od blizu in daleč obilne udeležbe.

Politično društvo Vodnik v Sp. Šiški vabi gg. odbornike in zaupnike, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se vrši danes, v petek zvečer ob 8. uri v Čitalnici.

Mokronog v plamenu. V trgovini g. Vasa Petričiča, nasled. Samec, so razstavljene slike o strašnem požaru v Mokronogu. Slavno občinstvo naj si ogleda razvaline Mokronoga in obenem spomni na nesrečneže s kako podporo. Podporo sprejemajo: trgovca Lenasi & Gerkman in Samec v Ljubljani in župni urad v stolni cerkvi.

Nogometna tekma. Včeraj so začeli na igrišču pod Tivoli postavljati nove branke za nedeljsko nogometno tekmo. Kakor slišimo, bo ljubljansko moštvo privzelo tri najboljše moči iz goriškega moštva, tako da bodo v nedeljski tekmi nastopili najboljši slovenski igralci. Ker pa je hrvatsko moštvo znano kot najboljše, moremo tudi v tem slučaju le pod najugodnejšimi pogoji upati na ugoden uspeh. Za tekmo vlada že zdaj splošno zanimanje, ker bo to najlepša tekma te vrste v Ljubljani.

Člani okrajne bolniške blagajne ljubljanske si lahko nabavljajo zdravila v katerikoli ljubljanski lekarni, in sicer velja to že od 1. januarja 1911.

Za postave se ne briga. Pred dvema mesecema smo poročali, da je bila Ani Prelogar, branjevki v Florjanski ulici, konfiscirana tehtnica od merosodnega urada, sedaj pa je zopet ovađena radi prestopka koncesije, ker pri nji pijejo takimenovani krakeri in še celo ob nedeljah pri zaprtih vratih, kar ni dovoljeno. Ona ima samo dovoljeno, da ga sme prodajati čez ulico drugače ne. Ker je omenjena branjevka klerikalna in „Marijina devica“, bi morala spoštovati postave, pa našim klerikalcem je to deveta briga, samo da trobijo ljudje ljudje v njih hinavski rog in je vse dobro?

Sumljiv „žurnalist“ se je pojavil pred par dnevi v Spodnji Šiški. Oglašil se je pri neki gospe in se ji predstavil kot dr. Fran Šileny, urednik „Narodnih Listov“ v Pragi. Ker je bil prav elegantno oblečen, se gospe ni zdel sumljiv. Pravil je, da prihaja naravnost iz Jeruzalema in se je temu primerno pobožno vedel. Pri gospe je jedel in spal tri dni — seveda plačal ni ničesar — nato pa jo je odkuril. Pa čez dva dni se je v gostoljubno hišo spet povrnil in z žalostnim glasom razlagal dobri gospe, da mu je zmanjkalo denarja. Gospe se je smilil in dala mu je 10 K. Čez tri dni dobi gospa iz Celovca pismo, da se ne

imenuje dr. Fran Šileny, ampak Evgen grof Starhemberg. Pisal ji je tudi, da ji v najkrajšem času povrne ves denar — ne, trikrat toliko, kolikor je dolžen. Prosil jo je tudi, naj o vsem molči. Od tega časa pa ni o njem ne duha ne sluha.

Himen. Dne 2. septembra se poroči g. Hrovatin, lastnik vinarske zaloge iz „Prve vipavske vinarske družbe“ v Vipavi, v Pragi z gđc. Marčenko Strosou iz Hloubětina. Novoporočencema želimo mnogo sreče.

Jubiljejno veselico priredi „Sentjakobsko-trnovska podružnica sv. Cirila in Metoda“ v nedeljo 3. septembra na prostornem vrtu pri Babiču na Dolenjski cesti nasproti vojaškega strelišča. Veselica bo udeležencem nudila najraznovrstnejšo zabavo in to čisto ob navadnih cenah. G. Babič je kot navdušen narodnjak dal prirediteljem vse ugodnosti in prevzel nase skoraj vse stroške priprav, pri tem bo pa podružnica imela prav vse v lastni režiji. Vstopnina je le 40 v za osebo. Svira domžalska godba, ki je za Slovensko Filharmonijo najbolj zahtevana godba v celi deželi, poje pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“. Veselica se vrši ob vsakem vremenu ker, ima g. Babič tako velike prostore, da gre lahko vanje vse občinstvo tudi s prav polnega vrta. V nedeljo torej vsak k Babiču, da položi mal dar na altar domovini, pri tem se pa še dobro ima in si razveseli dušo in telo za pravi nič.

V nedeljo, 3. septembra, vsi v Štepanjo vas! Štepanjska Ciril-Metodova podružnica, ki deluje kaj marljivo, priredi v nedeljo popoldne na vrtu znanega gostilničarja g. Jožeta Anžiča (pri „Soru“) v Štepanji vasi veliko veselico. Vrt, ki je zelo obsežen, daje dosti prijetne sence in vabi človeka, da se pod kosatimi vejami razvedri v družbi prijateljev in znancev in odpodije od napornega, tedenskega dela. Tu se zbera v nedeljo vsi, ki znajo ceniti naše narodno-obrambno delo in radi po svojih močeh podpirajo rodne brate v boju zoper naše narodne nasprotnike. Z delom za narod se bo združilo veselje in dobra volja, saj je za zabavo dovoj preskrbljeno. Naj omenim samo, da je na razpolago veliko plesišče, kjer se bodo vrteli vsi, ki jim kri bolj burno vre, da bo veselje. Drugi, ki so mojstri v kegljanju, bodo poskušali svojo srečo na kegljišču, tretji zopet na strelišču. Te in one čaka lep dobiček. Za potolaženje lačnega želoda in žejnega grla bo skrbel gostilničar, ki bo postregel z izvrstno kapljico in okusnimi jedili po prav nizkih cenah. Zato pridite vsi, ki se čutite Slovence in Slovence, da bo naš trud primerno poplačan.

Podružnica Ciril Metodova za občino Vič priredi veliko vrtno veselico, ki bo v nedeljo, dne 3. septembra t. l. v gostilni „pri Ani“ (A. Škerl). Iz prijaznosti sodeluje telovadno društvo „Sokol“ na Viču. Spored: 1. Telovadba viškega „Sokola“. 2. Petje. Nastopi pevsko društvo „Lira“ iz Rožne doline. 3. Ples. 4. V mraku umetni ogenj. Začetek ob 3. popoldne. — Vstopnina 20 vin. Z ozirom na blagi namen prireditelje se preplačila hvaležno sprejemajo.

Komarjeva veselica, ki jo je nameravalo prirediti pevsko društvo „Slavec“ v nedeljo 3. septembra, se ne vrši.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo Tolstovrško slatino

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

MALI LISTEK.

E. RUBIN.

Navadna drama...

Mestna slika.
(D dalje.)

„Vzredila jih bova,“ sanjal je nekdanji dobri odkritostni Petruša, da je bilo nji tesno in je zardevala in ga prosila, naj molči o tem; vendar je rada poslušala, ko je govoril o taki bodočnosti. „Vzredila jih bova lepo,“ je govoril takrat Petruša, pridni bodo, ker bodo vzrasli v bedi. Tudi jak sem bil delavec, ker sem hotel živeti. Pomagala jima bođeva, šli bodo v šole, v mestu se izšolajo in gospodje bodo. Kar ni bil oče, bodo otroci.“ Tako je govoril Petruša. Vedno je sanjal o tem, da bodo učeni, da bodo gospodje. Verjela je, da bo res tako kakor je rekel Petruša. Ko bodo shodili, bodo klicali njega in njo z otroškimi besedami. Tekali bodo po sobi, po zofi bodo hodili; ko bo prišel Petruša, ga bodo obdali od vseh strani. Leta poteko kot nič in kmalu bodo odrasli in na stare dni si bodeta s Petrušo odpohila. Kakšen bo, ko bo star. Lasje mu bodo osiveli in život se bo upognil od dela. Utrujen bo in željen počitka... Vesel bo če bo imel lepe, nadarjene otroke... Tako je sanjala

in gledala na vrata; niti slišala ni, ko je vstopil Petruša. Ustrašila se ga je; mislila je, da je uganil, kaj je bila mislila...

„Kako sem te težko čakala,“ je vzklisknila.

„Kaj pa je?“ je vprašal s smehom...

„Nič. Vsi so že prišli, ti pa šele sedaj.“

„Tako je, če je človek hlapec,“ je rekel Petruša resno in je sedel na zofi. Videlo se je, da je žalosten.

Molče je postavila kosilo pred njega. Bil je lačen in jedel je z veseljem in molčal.

„Ali si truden?“ ga je vprašala.

„Res utrujen sem. Peljal sem s kolodvora poln voz kož...“

Sedla je k njemu in ga je objela. Pobožala ga je po licu in rekla:

„Da si niti te dni ne moreš malo odpohiti.“ Več ni mogla reči. On je sedel resen in otožen.

„Hlapec je hlapec,“ je rekel, „pomagal si bom drugam.“

Smilil se ji je, ker je bil tako dober.

„Petruša,“ rekla je, tudi jaz pojdem delat. Poiščem si dela, ti pa dobiš kako lahko službo. Saj lahko z malim izhajava...“

Poljubil jo je hvaležno in je rekel:

„Saj ni potreba, da imam le tebe,

pa sem vesel.“ In vendar ni bil vesel, videla je, da ni vesel.

„Rad bi ti dal kaj boljšega,“ rekel je. „Toda nimam. Magda, če si šla z menoj v nesrečo, ali ne boš huda...“

Jaz bi rad, vidiš, tako rad bi, a ne morem boljše, vse kar je, kakor je...“

„Saj je vse dobro,“ je rekla Magda, „saj sva skupaj, potrpi, vse je dobro. Kaj bi še rad?“

„Lepe sobe bi ti dal, postrežnico, denarja, novo zofi, da bi bilo veselje stopiti vanjo.“

„Saj bo vse, le počakaj...“

„A če pridejo še slabši časi?“ In pogledal jo je resno.

„Pa ne pridejo,“ tolažila ga je, „več kaj bo nekoč, kako bo lepo,“ in nasmejala se mu je, da ga je spravila v dobro voljo in tudi on se je posmehal. Postalo jo je sram, da je pogledala v stran, vsa zardela in on tudi; pokašljal in je rekel čez nekaj časa:

„Kako si dobra, Magda.“

Tako je šla drama naprej, dokler ni ob letu prišla mati na stanovanje, da so zagnili okna, in da je bilo tako, kakor sta mislila. Petruša je med tem pustil službo pri usnarju, šel je k drugemu kupcu in od tam je prišel na železnico... Ko je prišel nekega večera domov, je slišal v sobi jok, ki si ga je že zdavnaj želel, in

mati mu je prišla nasproti in šepnila polglasno: „Sin je.“

V.

Petruša je delal na železnici, pa je zopet izgubil službo. Hodil je nekaj dni žalosten po mestu, zvečer je prišel domov, ni ga moglo nič razveseliti, niti Magda, niti otrok. Poiskal je drugo službo, delal je pridno in zopet želel kaj boljšega. Želel si je svoje prodajalne, da bi bil samsvoj, a denarja ni bilo; zdelo se mu je, kakor da ima zvezane — roke. Ob letu se je ponovilo to, kar se je bilo zgodilo pred letom. Zopet je delal z novimi močmi... Zapodili so ga iz stanovanja, češ da otroci jokajo in motijo druge stanovalce. Šel je in je poiskal drugo stanovanje slabše od prvega. Čez mesec se je selil. Prenašal je cel dan in je preselil vse. Zvečer je utrujen sedel na zofi. „Magda, pojdi sem,“ je rekel in je gledal žalostno predse.

„Kaj hočeš?“

„Ali si huda name?, vprašal je. „Zakaj?“

„Rekel sem, da ti napravim vse lepše, pa je vedno slabše. Potegnil sem te v nesrečo, ker sem nesrečen sam, in sreča mi ni usojena; ti nisi huda?“

„Petruša!“ Začela je jokati. Otrok je spal v zibelki, drugega je pesto-

vala. Dala mu ga je v naročje. „Saj je vse lepo,“ je rekla, da bi ga utolažila.

„Ni lepo, Magda, to je beračija.“ Prijel je otroka in ga gledal tako čudno, da mu ga je vzela iz rok.

„Saj bo še jokal,“ je rekla; on pa ga je gledal in mislil na nesrečo, ki je prinesla te berače na svet, da jim nikdar ne zasije veselo jasno solnce...

Prešlo je leto in zopet se je ponovilo, da je prišla mati in da je bil nov jok v hiši. On pa je delal pridno, služil jim kruha, včasih je bil vesel, a včasih je bil truden; tožil je, da ne more više, da vse dolo nič ne pomaga. Ni bil več nekdanji Petruša.

Magda mu je ustregla, pripovedovala je vesele reči, kaj delajo po dnevi, kazala mu je, kaj jih je naučila otroke in takrat se je razveselil.

„Hlapčki, berački,“ je rekel in jih je poljubljaval vse tri po vrsti in nazadnje še Magdo.

„Ali nisi huda, Magda?“ je vpraševal.

„Zakaj neki; saj si tako dober,“ je odgovorila.

„Nisem dober, vem, da nisem. Vidiš, Magda, vem, da me še ljubiš, kot si me včasih, ko sva stala tam na stopnicah poleg križa, ko še nisva vedela, kaj naju čaka in sva sanjala tako lepo.“

„Društvo slovenskih trgovskih
sotrudnikov ponovno vabi vse trgov-
ske sotrudnike na izlet v Kolinsko to-
varno. Vsakemu je dana prilika, da si
ogleda edino slovensko podjetje te
vrste. Zbirališče od 9. do 10. ure do-
poldne v hotelu „Ilirija“.

Avtomobilske vožnje prevzema
Pavel Stele, Rimska cesta 19.

Elektrolograf „Ideal“. Danes
spet velik večer smeja z izbranimi
slikami, med temi „Plesalke žive“
(indska legenda, umetniško kinemat-
ografsko delo), z Napierkovsko v glavni
vlogi, in velekomične slike: Rozalija
sita življenja, Moric — dojilja in Maks je
našel nevesto. Začetek točno ob polu
9. uri. — Jutri namesto že naznanjene
slike ameriškega senzacije „Največji
turnir Dowbojev in Indijancev“.

Vabilo

XXVI. redno veliko skupščino

„Družbe sv. Cirila in Me-
toda v Ljubljani“

v nedeljo, 10. septembra 1911
ob 11. uri dopoldne
v Tržiču na Gorenjskem (v salonu
gostilne pri „Bastiji“ gospe Fran-
čiške Perne, hišna številka 99).

SPORED:

1. Nagovor prvomestnika.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blaginjakovo poročilo.
4. Poročilo nadzornišva.
5. Volitev članov v družbeno
vodstvo.
6. Volitev nadzornišva (5 članov).
7. Volitev razsodnišva (5 članov).
8. Slučajnosti.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Me-
toda v Ljubljani“
dne 26. avgusta 1911.

¹ Iz vodstva letos izstopijo gg. Fr. Čr-
nagoj, dr. Ernest Dereani, Gregor Einspieler,
Luka Svetec. — V odboru pa še ostanejo
gg. And. Senekovič, Aleks. Hudovernik, dr.
Iv. Merhar, Fr. Pahernik, dr. Janko Šleibinger,
dr. Ivan Tavcar, Ivan Vrhovnik, dr. Gregor
Žerjav.

² V nadzorništvu so bili gg.: dr. Fr. Ile-
šič, dr. Ferdo Müller, Matija Prosekar, dr.
Vladimir Ravnihar, Miloš Stibler.

³ V razsodništvu so bili gg.: dr. Vinko
Hudelist, Jan. Kogej, Karol Šavnik, dr. Fr.
Tekavčič, dr. Karol Triller.

DOSTAVEK: Odhod iz Ljubljane z ju-
tranjim vlakom 6.48, iz Kranja 7.49. Takoj
po prihodu v Tržič položijo skupščinarji vene-
cajsko pokojnega mecenca Polaka. —
Obed bo pripravil v gostilni g. Mateja Lon-
čarja št. 143, ge. Franciške Perne št. 99 in
g. J. Štera št. 116 ter v drugih narodnih go-
stilah. Kdor hoče, da dobi tu pripravljen
obed, naj se oglasi do 4. septembra pri na-
vedenih gostilničarjih ali pri podružnici
„Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Tržiču.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Konstituiranje kontrolne komisije za
državne dolge.

Dunaj, 31. avgusta. Danes se je
konstituirala državnozborna kontrolna
komisija za državne dolge. Pred-
sednikom je bil izvoljen baron Cziedih,
podpredsednikom državni poslanec
Fuchs. Na seji navzoči mladočehski po-
slanec Maštalica se je oglašil k besedi
in poudarjal, da se mora pri prihod-
njih volitvah ozirati tudi na nemške
narodnosti.

Maroško vprašanje.

Pariz, 31. avgusta. Ministrski svet
je danes odobril nove instrukcije, ka-
tere je dobil francoski poslanik v
Berlinu, Cambon glede rešitve maro-
škega vprašanja.

Radi „Mone Lise“.

Pariz, 31. avgusta. Ministrski svet
je danes odstavil ravnatelja „Louva“
Homolda iz muzejskega nadpaznika
radi tega, ker je bila ukradena „Mona
Lisa“.

Gautsch v Pešti.

Budimpešta, 31. avgusta. Mini-
strski predsednik baron Gautsch je
danes odpotoval v Budimpešto, da se
razgovori s Khuenom-Hedervaryjem
glede mesnega vprašanja.

Turški prestolonaslednik v Berlinu.

Berlin, 31. avgusta. Semkaj je
došel turški prestolonaslednik Jusuff
Izedin. Cesar Viljem ga je sprejel v
posebni avdijenci. Prestolonaslednik
ostane tri dni gost cesarja Viljema.

Ogrsko-hrvaška zbornica.

Budimpešta, 31. avgusta. Opozi-
cija je danes za nekaj časa prekinila
z obstrukcijo. Nato je govoril poslanec

Antal (delavna stranka) cele tri ure.
Zagovarjal je na vse mogoče načine
bramburo reformo.

Draginja na Francoskem.

Pariz, 31. avgusta. Na mnogih
krajih Francoske je prišlo radi ne-
znosne draginje do velikanskih tu-
multov. Ljudstvo je napadlo celo
mnoga kmečka posestva. Razširja se
zelo tudi revolucionarno gibanje.

Pevsko društvo „Slavec“

gosp. dr. Gojmiru Kreku, uredniku
„Novih Akordov“.

Iz Vašega napada na naše društvo
v glasbeno-književni prilogi „Novih
akordov“ št. 3 prihaja le ena točka
prav jasno na dan in ta je, da ne
morete prenesti, da se je društvo
osmelilo na svojem občnem zboru
javno protestirati proti pristranski
oceni v vašem listu glede lanskega
koncerta „Zveze slovenskih pevskih
društev“, v kateri ste „Slavca“ povsem
prezrli in odboru na njegovo toza-
devno pismo niti odgovorili niste, kar
sti vsako vestno uresničeno, ako
sprejme kak dopis, vsled tega postali
ste v svojem napadu skrajno dolgi in
ste nagromadili mnogo neresnic, kar
dela vtis in vprašanje, ali urednik
„Novih akordov“ nima stvarnejših
zadev razpravljati, kakor s takimi na-
padi polniti predale glasbene priloge,
poleg tega pa še češkim glasbenim
listom podtikati mnenje, katerega o
nas nimajo in s tem čitatelje „Novih
akordov“ mistificirati; to je zlobnost.
ki jo povzroča strast, katere niste
mogli brzdati v svojem napadu. V
tem napadu pa se zrcali, da ste si
pridobili jako malo vplogleda v dru-
štveno življenje sploh, ker drugače bi
moral vedeti, da se ravno na občnih
zborih razpravljajo vse važnejše dru-
štvene zadeve in ne bi tako abotno
spravljali v zvezo razprave o društve-
nih znakih z interpelacijo glede ocen
v Vašem listu.

V svojem napadu na društvo
„Slavec“ omenjate, da je to molčeča
uljudnost, če društva pri nastopu v
„Zveznem“ koncertu niste omenili, ga
pa radi tega niste, ker ni bilo nikake
skladbe iz „Novih akordov“, temveč
dva novejša zbora skladatelja, ki ne
sodeluje v „Novih akordih“, vprašajte
pa občinstvo, ki je bilo na koncertu
navzoče, kakšen vtis je naredil nastop
„Slavca“, potem boste drugače so-
dili. In kje pa je predpisano, da naj
se to poje, kar „Novi akordi“ pri-
našajo? Kaj pa naši drugi skladatelji?
Ali nam boste morebiti dela teh
prepovedali izvajati? Vsaj sami pra-
vite, da bi bila naivnost poročati o
društvu, ki iz „Novih akordov“ niče-
sar ni bilo. Jasen namen imate te
skladatelje bojkotirati. In povemo vam,
da tako mislijo tudi drugi ljudje o
vas. Sedaj pa sodite ali ste pristran-
ci v svojih poročilih, ali ne? Sicer pa si
nobeno društvo ne bode dalo pred-
pisovati od nikogar, kako naj sestavlja
svoje sporede, ker je to vsakega dru-
štva njega lastna zadeva. V obče pa
dober pevovodja sam določuje pevske
točke.

V svojem napadu osobito poudar-
jate, da društvo ne goji takozvane
„moderne“ glasbe in mu odrekate
pravico reprezentirati slovensko pesem
med ostalimi slovanskimi narodi. Do-
bro! Kaj pa so pela letos hrvaška in
druga društva pri pevski slavnosti v
Pragi, katere se je tudi „Slavec“ kot
edino slovensko pevsko društvo, ude-
ležil? Ali so morebiti „Crnogorac
Crnogorki“, „Svoji k svojim“ i. dr.
novejše skladbe? Ne! Ampak lepe so
in efektivne. In končno ako društvo in
pevci iz lastnega žepa žrtvujejo do
5000 K, kakor je to „Slavec“ storil
in njegovi člani pevci, ki pripadajo iz
večine obrtno-delavskemu poklicu, le
da je bila slovenska pesem zastopana
pri letošnjih pevskih slavnostih v
Pragi, pač ne bode društvo hodilo
k vam za dovoljenje vprašati. Sicer pa
je izza plotu streljati vam jako lahko,
mnogo lažje kakor pa gmotno žrtvo-
vati se.

Glede koncertov bodi omenjeno,
da je „Slavec“ že v svojem začetku
na tem polju ledino oral in tudi mno-
go pripomogel k povzdigi slovenske
opere, a za tem je prišel novousta-
novljeni pevski zbor „Glasbene Ma-
tice“, kateremu pripada sedaj kon-
certno polje, tako, da se je „Slavec“
za tem postavil povsem na ljudsko
stališče, katerega zavzema še dandanes
v tem smislu, da goji umetno in na-
rodno pesem kolikor mogoče z zabav-
nimi prireditvami spojeno in prepri-
čani smo, da smo s tem mnogo pri-
pomogli k razvoju slovenske pesmi.
Več moralnega uspeha je s takimi
prireditvami kakor da bi društvo pri-
rejal strogo koncertne prireditve pri
prazni dvorani. Neresnično pa je, če
nam podtikate „Miklavžev“ in „Sil-
vestrove“ večere, katerih društvo
„Slavec“ ne prireja.

Nepripranost Vaših ocen pa se
prav posebno vidi v naslednjem stavku
Vašega napada v „Novih akordih“ na
„Slavca“ ki se glasi: „Novi akordi“

niso sredstvo za brezplačno rekla-
mo, kakor morejo to biti naši dnev-
niki“. — Torej plačati Vas je potreba,
potem ugodno poročate. Nismo ve-
deli, da se Vaša vzor-stvarnost priče-
nja injenja z denarjem. Hvala za pla-
čane ocene! Če bi „Slavec“ vedel, da
je potreba ocene v „Novih akordih“
plačati, bi ne bilo nobene interpelacije
na občnem zboru. „Slavec“ išče stvar-
nih in ne plačanih ocen. Na podlagi
tega nam je v prihodnje pač vseeno,
če „Novi akordi“ prinašajo kake ocene
o „Slavčevih“ prireditvah ali ne.

Nadalje omenjate, da slovenske
pesmi, katere je „Slavec“ izvajal na
Češkem, znajo Čehi že sami na pa-
met, bodi omenjeno, da je ravno
„Slavec“ zanesel mnogo teh pesmi na
Češko, med njimi tudi „Slovenec
sem“, za katero je na prošnjo odpo-
sial nad 15im društvom partiture, in
kar je najznačilnejše, da poje to pe-
sem sedaj celo češka šolska mladina.
Kako velik vtis je naredilo „Slav-
čev“ potovanje na Češko, je prav
jasno pokazala društvena 25 letnica, o
kateri „Novi akordi“ v svoji nepri-
stranosti seveda niso ničesar poročali,
dasi so se pele tudi povsem nove
skladbe, na to slavnost so češka dru-
štva odposlala nad 200 odposlancev,
dokaz da ste s svojo trditvijo, da so
„Slavčevi“ izleti na Češko več škodo-
vali kakor koristili, jako osamljeni,
kakor imate le malo takih, ki odobra-
vajo Vaš napad na „Slavca“, kajti
dobili smo od več odličnih slovenskih
skladateljev in zborovodij, kakor tudi
iz drugih krogov, bodisi pismena ali
ustna sporočila, v katerih z ostrimi
besedami obsojajo Vaš napad na naše
društvo, svetuje naj „Slavec“ ostane
na tej začetni poti, kakor do sedaj,
ne oziraje se na levo ne na desno.

Gleda očitanja, da je „Slavčev“
delovanje „deplacirano“ se pa vidi,
da urednik „Novih akordov“ naših
lokalnih odnošajev prav nič ne pozna,
kajti „Slavčev“ priredbe so vedno
mnogobrojno obiskane, toda „nede-
placirani“ „Novi akordi“ imajo med
pevskimi društvi menda devet naroč-
nikov, med katerimi je „Slavec“ iz
vsega početka, če tudi urednik „Novih
akordov“ trdi, da jih „Slavec“ dosled-
no prezira.

Konečno pa oprostite tudi Vi, če
smo bili i mi primorani biti nekoliko
ostrejši napram Vašemu napadu, ki
znači zlobnost ali nepoznanje naših
tukajšnjih razmer.

Za

Slov. del. pevsko društvo „Slavec“
v Ljubljani
Ivan Dražil i. r. Ludovik Fratina i. r.
predsednik. tajnik.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik V. M. Zalar.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe
4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pis-
menim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin.
— Pri malih oglaših ni nič popusta in se pla-
čujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakmah.
Zaključek malih oglasov ob 6. uri sveder.

Dva dijaka se sprejmeta na hrano in
stanovanje. Poizve se pri hišniku Francovo
nabrežje št. 1. 3—1

Dva dijaka

ali dve gospici se sprejme za prihodnje
šolsko leto na stanovanje in hrano v
bližini nove gimnazije na Poljanski
cesti. Na razpolago so poučne knjige
in najnovejši leksikon. Natančneje se
se poizve pri trdnji Ant. Krisper, Ljub-
ljana, Glavni trg.

Stanovanje

z eno sobo in kuhinjo se takoj odda.
— Ravnotam se odda tudi lepo opre-
mljena mesečna soba s posebnim vho-
dom in razgledom na ulico. Na željo
tudi s hrano. — Natančneje se poizve
Gajeva ulica št. 2.

Izjava.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem
vljudno naznanjam, da je bil moj prejš-
nji poslovodja Matija Ferlap z dnevom
6. julija t. l. odpuščen iz moje službe
ter da ni nikakor več opravičen spre-
jemati v mojem imenu naročil. Ob-
enem opominjam vse one, ki raznašajo
o moji tovarni neresnične slabe vesti,
da bom v takih slučajih najstrožje po-
stopal in jih sodnijsko zasledoval.

Peter Keršič,
tovarna vozov Spodnja Siška.

Šivilje

in vaje sprejme. Kje, pove „Prva
anončna pisarna“ Francišanska ulica
št. 8.

Najboljše odgovori „Slovencu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Naznanilo in priporočilo.

Usojam se svojim velečenjenim naročnikom in slavnemu občinstvu
vljudno naznaniti, da sem svoj

brivski in frizerski salon

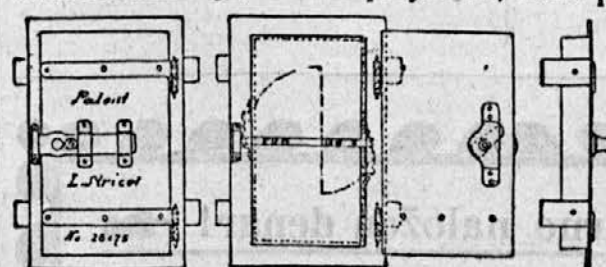
ki je bil doslej v hiši št. 3. na Kongresnem trgu premestil
na Kongresni trg št. 6 v lastno hišo

(poleg „Slov. Matice“).

Salon sem, upoštevajoč vse zahteve moderne higijene popolnoma
na novo preuredil. — Priporočajoč se tudi v prihodnje za obilen
obisk beležim z odličnim spoštovanjem

ALEKSANDER GJUD, brivski mojster.

Važno za inženirje, stavbne podjetnike, hišne posestnike in hišne upravitelje.

Proti sajam in prahu popolnoma
varno zaprtdimnik, kjer je vsaka
nevarnost po ognju izključje-
na, omogočujejo samo patentna
dvojnata

dimniška vrata

s trojnatim proti ognju varnim
zatvorom.

(C. kr. avst. pat. št. 26.175 od
1. junija 1906.)

Konstrukcijo teh dimniških vrat, ki se lahko dajo vstaviti v novih ali
pa že v starih poslopih, so strokovnjaki že večkrat preizkusili in
splošno pripoznali tem dimniškim vratom prednost pred vsemi drugimi.

Činski priporočila ta vrata z razpisom 21. avgusta 1907; deželni glavar
kranjski pa z okrožnico z dne 11. maja 1908 vsem županstvom na Kranjskem. — Pojasnila daje

L. Stricel, dimnikarski mojster.

Dobivajo se pri Lud. Striclu kakor tudi pri trdnji Avg. Žabkar.

Ponarjanje patentnih vrat se kaznuje po patent. zakonu.

Zagotovljen uspeh!

Tvrdba, ki ima v Sarajevu, glavnem
mestu Bosne, že 28 let obstoječo, veliko,
moderno urejeno špecerijsko in delikate-
sno trgovino, s katero je združena pravica
točenja in pa trafika, na živahnem pro-
metnem mestu, nebroj odjemalcev, zmerna
režija, — išče strokovnjaško izvežbanega
spretnega slovenskega trgovca kot

družabnika.

Pripravljena je tudi prodati mu celo
trgovino pod kulantnimi pogoji.

Natančneje pojasnila daje:

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

„Jutro“ se prodaja v Trstu

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast, Poštni trg,
Mož, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruna, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco.

Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera,
Spöder, ulica Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Geppa,
Luzatto, ulica Acquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.
Cechimi, ulica dell' Istra,

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Selenburgova ulica.
Dolencec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šušic, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivolli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hišlerjeva ulica.
Stlene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Wislak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagode, Mestni trg.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Blizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Jezeršek, Zaloška cesta.
Likar, Glince.
Strkovič, Dunajska cesta.
Klančnik, Tržaška cesta.

L. J. Fröhlich

sobni slikar in pleskarski mojster, dekoracije, napisi in cerkveno slikarstvo

Ljubljana, Hrenova ulica 17.

Poštno-hranilnični račun št. 67.626.

Naročajte in kupujte „JUTRO!“

Izvod samo po 6 vinarjev.

Ravnokar došlo sveže jesensko blago.

Najmodernejše fino izvršene obleke, raglane, površnike in pelerine za gospode, dečke in otroke, kakor tudi :: konfekcija za dame in deklice. ::

Prodajam najmodernejše klobuke od veleznanih tvrdk Hückl, Pichler in Bossi po K 2'90.

Brez konkurence. — Priznано nizke cene.

:: Angleško skladišče oblek ::

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Najbolj varno naložen denar!

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov K.

Stanje hranilnih vlog nad 40 milijonov K.

Rezervni sklad nad 1.200.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2 % brez odbitka. Nevzdržene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar. Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost naloženega denarja jamči zraven rezervnega sklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi izključena vsaka špekulacija z vložnim denarjem.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5 % in proti poplačevanju dolga po najmanj 1/4 %. Dolžnik pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Rezervni sklad nad pol milijona kron

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Stanje hranilnih vlog dvajset milijonov kron

v lastnem združnem domu

v LJUBLJANI

Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Telefon št. 185 interurban.

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Denarni promet

v letu 1910

K 100.000.000—

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Upravno premoženje

v letu 1910

K 20.500.000—

račun pri avstrijski pošti hranilni št. 528.406, pri ogrski pošti hranilni št. 19.584.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.

Lastno založništvo.

Muzikalije.

Telefonska št. 118.

Najmodernejše črke.

Litografija.

Poštne hranilnice št. 76.307.

Priznано močna, lahko tekoča solidna in neprekosljliva so KINTA kolesa.

Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Camernik

LJUBLJANA, Dunajska c. 9.

Special. trgovina s kolesi in posam. deli.

Izpopravljanje koles.

Del. glavica:

K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad

K 610.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.